

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ

Колмакова О.М., к. е. н., доцент,

elenkolmakova78@gmail.com

Демакова Д. Ю., студентка,

Demakova222@gmail.com

**Харківський національний університет
будівництва та архітектури**

Важливою характеристикою економіки, яка обумовлює обсяги інвестицій та динаміку ділової активності, є стан інвестиційного клімату. Від характеристик інвестиційного клімату залежить конкурентоспроможність економіки та добробут населення країни. Отже, проблема покращення інвестиційного клімату в національній економіці і надалі є надзвичайно актуальною.

Мета дослідження полягає в аналізі інвестиційного клімату в економіці України та можливих шляхів його покращення. Під інвестиційним кліматом розуміють сукупність політичних, соціально-культурних, фінансово-економічних і правових умов, які визначають якість підприємницької інфраструктури, ефективність інвестування і ступінь можливих ризиків при вкладенні капіталу.

Привабливим є те, що Україна має достатньоємний внутрішній ринок, який, на жаль, демонструє повільні темпи економічного зростання. За попередні 5 років владі вдалося досягти макроекономічної стабілізації, прийняти збалансований бюджет, тримати гнучкий курс гривні та відносно невисокі темпи інфляції. Серед негативного можна виділити значні показники зовнішньої трудової міграції населення, низькі темпи зростання ділової активності у промисловості (на 0,5% за січень – червень 2019 р.), низькі реальні доходи більшої частини населення.

В українській економіці ринки характеризуються різним рівнем конкуренції: від висококонкурентних (роздрібна торгівля, громадське харчування та ін.) до ринків, де конкуренція є обмеженою (енергетика). Підприємницька діяльність все ще є досить зарегульованою з боку держави.

Не додає інвестиційному клімату привабливості і функціонування податкової системи в Україні. У рейтингу Doing Business 2020 за показником складності сплати податків Україна посіла 65 місце, погіршивши свій минулорічний показник (54 місце в рейтингу). Механізм функціонування ринку не є достатньо прозорим і характеризується низькою ємністю, ліквідністю та низьким відсотком акцій, що перебувають в обігу.

Аналіз банківської системи України свідчить, що за останні роки вона пережила немало потрясінь. Внаслідок політики НБУ, суттєво скоротилася кількість банків, поліпшилися якісні показники їх роботи: зменшилась частка проблемних кредитів, підвищилися показники кредитування бізнесу та населення.

Успіх можуть принести лише системні заходи з реформування інвестиційного клімату в Україні. Серед заходів, які сприятимуть його покращенню, мають бути такі:

1. Структурно-інвестиційна політика. Серед заходів стимулювання пріоритетів можуть бути: податкові пільги при ввезенні сучасного обладнання та технологій, виділення земельних ділянок і підведення до них необхідних комунікацій, спрощений порядок прийняття на роботу іноземців, державна підтримка експорту, кредитна підтримка окремих проектів з боку держави та ін.

2. Реформування бюджетно-податкової політики. Зазначені заходи сприятимуть збільшенню прозорості функціонування податкової та митної служб, збільшать податкові надходження до бюджету, спростять діяльність бізнесу, дозволять більш ефективно використовувати обмежені фінансові ресурси бюджету та позитивно вплинуть на інвестиційну привабливість національної економіки.

3. Зменшення бюрократичних процедур. Йдеться про зменшення кількості ліцензій на право здійснювати різні види підприємницької діяльності, дозволів.

4. Боротьба з корупцією.

5. Ненарощування державного боргу. На нашу думку, в процесі реформування економіки необхідно максимально використати резерви фіскальної політики (підвищення прозорості роботи митниці, покращення адміністрування

ПДВ, сплата податків великим бізнесом, оптимізація видатків бюджету). У сукупності це дозволить зменшити необхідність у позичкових коштах, зменшить ефект витіснення на фінансовому ринку та сприятиме залученню фінансових ресурсів у реальну економіку.

6. Монетарна політика. Для розвитку національного виробництва, що позитивно впливає на сприйняття інвестиційного клімату в очах інвесторів, необхідна політика, яка зробить кредити доступними для виробничого сектора економіки (політика «дешевих грошей»).

Незважаючи на значний інвестиційний потенціал національної економіки та наявність привабливих складових, у цілому інвестиційний клімат України є несприятливим для інвесторів. Найчастіше серед проблем називають корупцію, неефективну економічну політику, неефективність роботи державного сектора економіки, поліції, СБУ, судової системи, динаміку державного боргу та ін.

Лише поліпшення інвестиційного клімату в економіці України сприятиме залученню значних обсягів інвестицій у національну економіку, зростанню конкурентоспроможності виробництва та підвищенню рівня життя українців.

Література:

1. Вакулич М. М. Складові формування інвестиційного клімату в трансформаційній економіці України. Європейський вектор економічного розвитку. 2013. № 1. С. 39–47. URL: <http://eurodev.duan.edu.ua/>

2. Вишинський Г. Неймовірне зростання української економіки на 4,6%. «Просто перестали красти», аномалія чи норма. 21.08.2019. URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/publications/2019/08/21/650817/>

3. Вінокуров Я. Державний борг України за місяць зріс на понад \$1 млрд – Мінфін. 30.10.2019. URL: https://hromadske.ua/posts/derzhavnij-borg-ukrayini-zamisyac-zris-na-ponad-dollar1-mlrd-minfin__